



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Jacobi Alvarez de Paz Opera**

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

**Álvarez de Paz, Jacobo**

**Lvgdvni, 1613**

Tentationum victoria nos sanctorum coronam obtinere. Cap.6.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)



corum, dum nos ab hostium rabie liberas sanctificatus es in nobis, sic & in conspectu nostro ] dum eos viceris manu nostra, manu scilicet imbecilla [magnificaberis in eis.] Magnificatur itaque Dominus in hostibus nostris, id est, magnus & excelsus ostenditur, quoniam hominem ex terra conditum, & infirmitate circumdatum, sic roborat, ut hostes fortissimos se importunè insequentes effugiat. Parum est hoc: ita roborat, ut eos hostes victos in turpem, & timidam fugam conuertat. Parum adhuc est istud: ut ipsos hostes homo sibi subiugat, atque ut mancipia bello capta suis vrbibus, ac animarum profectui seruire faciat. In quo simul iustitia & miseratio conditoris elucet, qui hostes iniuste aduersus nos insurgentes duriter punit, & nos parta victoria in conspectu vniuersorum extollit. Ad quod fortè respiciebat Deborah, quando canebat: Vbi collisi sunt currus, & hostium suffocatus est exercitus, ibi narrentur iustitiæ Domini, & clementia in fortes Israël.] In hac victoria, quam de hostibus nobis infestis accipimus, narrentur iustitiæ Domini, quoniam eos non per corporis robur, sed per animi iustitiam vincimus. In aliis enim gentibus, ut ait Origenes, qui corporis robore fortiores sunt, illi potentes dicuntur in prælio: In Israël verò, hoc est, in bonorum populo, qui iustiores sunt, ipsi potentiores dicuntur in bellis: quia iustitia etiam si viribus infirma sit, vincit: iniustitia verò, etsi multos & validos pugnatore habeat, superatur.] Narrentur etiam iustitiæ Domini, quoniam hostes in nos insurgentes castigat propter molestias, quas nobis intulerunt: non tamen obliuioni tradantur clementiæ in fortes Israël. Nam victores Israël, id est, iustos clementer respicit, benignè suscipit, largiter præmiatur, ut de suis victoriis in æternum exultent.

Iam si quis est amator Dei, & diuinæ gloriæ cupidus, quam ardentè victoriam hostium concupiscet? Quam strenuè cuique tentationi insurgenti resistet, ne ob suam negligentiam, hanc gloriam verè magnā inimici furtipiant? Si gloriosum est cum vincen- tibus vincere, cum expugnantibus arcem hostium, eam fortiter expugnare, cum bellantibus ob gloriam regis terreni, bellare, & manus conferere, & gloriæ comparandæ diligenter insistere, quam gloriosius erit, atque præstantius cum expugnantibus regni cælestis daemonem, mundum, & carnem vincere, & glorificationi Domini cooperari? Magna gloria est, esse instrumenta gloriæ Dei, & ut, quasi digito signari possimus, quòd laudes Domini operibus sanctis proueximus, & nostra fidelitate, qua, ob amorem eius, aduersariis resistimus, ipsius gloriam in cordibus hominum cumulauimus. Nam si gloria est terreni regis aulicum ita habere fidelem ut delicias mundi, & honores, ac opes contemnat, ne vel in modico regi displiceat, Dominus etiam pro gloria habet, quòd iusti omnia terrena despiciant, & inimicos ea tentatione offerentes irideant, ne vel tantillum à lege ipsi imposita, & à Domini voluntate discedant. An Dominus labores, & victorias suorum, quibus glorificatur in eis præmio, ac mercede vacuas dimittet? Nullo modo. Immo, ut est in Zacharia: In die illa, dicit Dominus percutiam omnem equum in stuporem, & ascensorem eius in amentiam: & super domum Iuda aperiam oculos meos, & omnem equum populorum percutiam cæcitate.] Vide iterum illud impletum: Ibi narrentur iustitiæ Domini, & clementia in fortes Israël.] Nam iustitiæ Domini sunt, quòd ascensorem equi, id est, diabolum in amentiam vertit, qui quasi amens præ furore redditur, dum nihil aduersus iustos proficit, & omnem equum, id est,

A omnes eius administratos percutit stupore & cæcitate: quia stupent videtes humanam imbecillitatem tantæ potentie resistere; & manifestè delirant atque cæcitant, dum volunt, quos Deus tuetur deicere, & quos defendit, superare. Est autem clementia in fortes Israël, quòd super eos aperit Dominus oculos suos, ut eos in tétatione protegat, & post tétationem victam præmio semper duraturo eorū in vincendo labores exoluat. Audi tamen adhuc clementiam Domini in fortes Israël. Stillabunt, inquit Propheta, montes dulcedinem, & omnes colles culti erunt.] Montes & colles, (quod alio loco diximus) ierui sunt. Horum autem fertilitatem quidnam præcedit? Certè illud: Ecce dies venient, & comprehendet arator messorem, & calcator vna mittentem semen.] Hæc omnia non aliud significant in proposito, quam tentationem sustinentiam, quibus terra nostri cordis exercetur, profcinditur, atque calcatur, ut fructus æternæ vitæ fructificet. Si ergo ut terra bona, & optima semen diuinæ inspirationis accipimus, & tentationibus, ac pressuris culti non peccatorum sterilitate respondemus, sed fructum virtutis ferimus; tunc dulcedinem diuinæ consolationis stillabimus, & vt colles bene culti, pulchri & formosi in conspectu Domini apparebimus. O clementiam conditoris nostri in fortes Israël, qui eos tentationibus profcindit & calcatur, non quidem vt hostium pedibus proterantur, non vt gladiis tentationum vulnerentur, sed vt ex humiliatione ad gloriam, & ex ictu hostis ad sanitatem perueniant! Quorum sanitas, & exaltatio tota cedit in gloriam eius, qui post tempestatem tranquillum facit, & post lacrymationem & sterum, exultationem infundit.]

Tentationum victoriâ nos Sanctorum coronam obtinere.

C A P V T V I.



MNES quotquot in hac mortalitate verlamur, pacem cupimus, requiem optamus, molestias ac perturbationes fugimus, & nemo est, qui non ad brauium & coronam aspiret. Insuper namque nobis est à natura beatitudinis amor, siue in hoc, siue in alio sit posita, quam vt nostrum appetitum satiantem, apprehendimus, & ideo non in bello, sed in pace, non in motu desiderij, sed in requie possessionis eam collocatam, esse putamus. Hoc autem est inter sapientes & insipientes, id est, inter bonos malosque discrimen, quod hi in requie & tranquillitate falsa, illi verò in vera atque secura, quam nullus euentus succidit, nulla vis impugnationis intrerunt, felicitatem inquirunt. Impij fallaci opinione delusi, ac rerum visibilibus amore decepti, intra semetipsos non semel dicunt: Beatum populum, cui hæc temporalia adsunt: ] at iusti supernaturali luce eruditi pronunciant: Beatus populus, cuius Dominus Deus eius. ] At Deus beatitudo, ac corona iustorum eadem via obtinendus est, qua iusti ac sancti viri eum obtinuerunt, & ad eius regnum, in quo ipse se animabus sanctis ostentat, feliciter properarunt. Ecce ego facio nonia, ait Dominus, & nunc orientur, utique cognoscetis ea: ponam in deserto viam, & in inuio flumina. ] Operuit ille antiquas vitiorum vias, per quas homines tendebant in barathrum, & noua beneficia in filios Adæ contulit, quæ in lege gratiæ, velut rosæ pulchræ & suauè olentes, exorta ab omnibus cognoscuntur. Ea verò qua-

Iudic. 5.  
11.

Origenes.  
hom. 6. in  
lib. iudic.

Zacharia.  
12. 4.

Iudic. 5.  
11.

Amos 9.  
13.

Ibid. 12.

Tobias 3.  
22.

Psal. 143.  
15.

Psal. 143.  
15.

Isaïa. 43.  
19.



nam sunt: Certè quod in deserto huius mundi posuit beatitudinis viam, & cœli semitam demonstravit, quam omnes sancti ac iusti triverunt, quam nos quoque ingredi debemus, si simile præmium habere contendimus. Non errabimus autem si hanc viam, tentationum victoriam appellemus. Paulus enim ait: Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei: & per eas intramus, quas per patientiam superamus, & per contemptum prosperitatum & aduersitatum euincimus. Et Dominus duobus illis discipulis Emauntem pergètibus dixit: Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? Quasi passiones victæ, & tentationes superatæ sint ianua gloriæ, ac regni cœlorum. Ioannes etiam in sua reuelatione id clarissimè manifestat. Hi sunt, inquit, qui venerunt de tribulatione magna, & lauerunt stolas suas, & dealbauerunt eas in sanguine Agni. Ex hac verò tribulationum ac tentationum victoria, quod emolumentum reportauerint, subiungit, dicens: Ideo sunt ante thronum Dei, & seruiunt ei die ac nocte in templo eius: & qui seder in throno, habitabit super illos. Tribulatio ergo magna nos ante Dei thronum inuehit, & lotio, ac dealbatio indumentorum nostrorum in sanguine Agni, quæ tentationum sustententiam significat: nam ea quotidie animas nostras abluat atque dealbat, nos in templo Dei, ubi ipsi seruiamus, & eo perfruamur, inducit. Ac proinde meritò velum tabernaculi, quod ante arcam testamenti pendebat, ex purpura, coccoque bis tincto, & ex bysso retorta, atque hyacintho conficitur, quoniam pœnæ in purpura & bysso, & præmia in hyacintho signata ita debent commisceri, vt ex pœna ad præmium, & ex tribulatione ad gloriam transeamus. Gaudium natalis hominis, dolor partus præcedat necessè est; nam mulier cum parturit, tristitiam habet, quia venit hora eius,] hora, inquam, in qua vita periclitatur, nisi natura vim doloris, & partus miseriam euincat, cum autem pepererit puerum, iam nõ meminit pressuræ propter gaudium. Bellum præcedit pacem, quietem motus, & serenitatem seuuata npeitas: & vno verbo, labor via est, qua postea quiescimus, & in requie nos collocamus. Sic prorsus tentatio semita quidem est principio fati arcta & angusta, quæ temporis successu se aperit atque dilatat, & nos ambulantes per eam, ipsamque pedibus conculcantes, & robore gratiæ vincentes, in regno cœlesti constituit.

Iustus ergo, & sanctos omnes Dominus tentari permisit, vt per tentationum victoriam, tanquam per cœli viam in cœlum ascenderent. Qui dum in hac degunt mortalitate, non possunt cantare secunni carmen Mariæ sororis Moïsi: Cantemus Domino, gloriosè enim magnificatus est, equum & ascensorem proiecit in mare. Hoc enim canticum virgò illa post transitum omnino mare, & suffocatos hostes decantauit. Sancti verò, dum viuunt, nec maris transitum peregerunt, nec hostes suos penitus extinctos & suffocatos viderunt, & ideo canticum obtentæ omnino victoriæ decantare non valent. De his, qui iam obierunt, inquit Iob: Non audierunt vocem exactoris, id est, vocem tentantis diaboli, aut mundi, seu carnis ad malum trahentis, & consensum peccati, quasi vestigal exigentis. Qui autem in viuis adhuc sunt hanc exactoris vocem audiunt, iusti autem erunt, si eam non exaudiant, neque in malum obiectum sibi consentiant. Huius exactoris vox, id est, diaboli, inquit Gregorius, est tentatio miseræ suggestionis. Audimus autem vocem exactoris, cum eius tentatione pulsamur, sed non exaudimus, si pulsanti resistimus. Audit enim quitentationem sen-

tit, exaudit verò, qui tentationi consentit. Dicatur itaque de iustis, non exaudierunt vocem exactoris, quoniam suggestionem eius & si audiunt, quia tentantur, non exaudiunt, quia consentire cõemnant. Pharaos filios Israel fugientes & Egyptum deserentes insequitur, qui imago est aduersarij humani generis, nã quos tenebras suas, & peccata sua fugere conspiciat, iterum comprehendere & captiuare contentidit. Nec quantumuis eum iusti fugiant, de victoria desperat, sed licet videat domum cordis eorum scopis mundatam & ornatam, vadit, & assumit septem alios spiritus secum nequiores se, vt si detur illis aditus, ingressi habitent ibi. Quod Iob contemplans ait: Ecce absorbebit fluuuim, & non mirabitur: & habet fiduciam, quòd in fluat Iordanis in os eius. Per fluuuim, vt Gregorius autumat, peccatores, & per Iordanem viros iustos intelligit: vnde est ac si dicat: Postquam peccatores deglutierit, eorum stragem parui pendet, nisi etiam iustos glutiat & deuoret. Malis quidem velut cibus sibi gratis libenter vescitur, sed bonos, quasi cibos suauiores & pretiosiores vehementius appetens, eos vt comedat, tentationibus, & impulsibus ad malum prouocantibus sibi parare conatur. Hos saepe magis tentat, vt dextrum cornu Ecclesiæ, vbi plus est roboris, atque virtutis vehementius impugnet. Nec Bernardus id diffidet explicans illud Psalms: Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis. Quod, ait, si magnum illud Ecclesiæ corpus considerare libet, facile satis aduertimus, longè acrius impugnari spirituales viros ipsius Ecclesiæ, quàm carnales: quæ nimirum duo eius latera dextrum finistrumque puto, non inconuenienter accipimus. Agit hoc sanè superba semper inuidiosa malitia, perfectioris quosque vehementius pulsans, iuxta illud: [Esca eius electa.] Et iterum: Habet fiduciam, quòd Iordanis in fluat in os eius. Agit inquam, & si non sine certa diuini dispensatione consilij, quod quidem nec imperfectiores supra id, quod ferre possunt tentari permittit, faciens cum tentatione prouentum, & perfectioribus non modò gloriosiores, sed numerosiores parat ex hoste triumphos. Tentantur itaque iusti, id ordinante diuina prouidentia, non vt cadant, sed vt de hoste triumphos. Lapidis viui sunt, ex quibus ciuitas cœlestis extruitur; quare in hoc mundo quasi in lapidicina tentationibus, & aduersariorum icibus poliuntur. Ipsi veri sunt Israelitæ, non carne, sed spiritu, quibus promissio Abrahæ, & semini eius sublimiori sensu seruata est, quos Pharaos, id est diabolus, dum magis proficiunt, & magis à Domino visitantur, impotentiùs aggreditur. Videt Dominus, & tacet, atque dissimulat, vt gloriosius eos è captiuitate in libertatem, è seruitute in æternam dignitatem educat.

Persecutiones quidem tyrannorum transferunt, & tortores, qui lacerabant corpora nostra, cessarunt, & cum suæ crudelitatis instrumentis, sunt ipsi consumpti; at non cessauit necessitas, & obligatio puniendi iis, qui cum martyribus similem adepti sunt immortalis gloriæ coronam. Ac proinde meritò illis dicit sanctus Dauid: Timete Dominum omnes sancti eius, quoniam nõ est inopia timentibus eum. Timete, inquam, Dominum, quoniam timor Domini pellit peccatum, ad quod tentationibus prouocamini. Timete Dominum, quia timor sanctorum non solum ob pœnam, sed etiam ob malum offensæ vulnus à tentatore insidendum declinat. Timete Dominum sancti, quoniam timor sanctus ianna est amoris, quæ præceptis Dei patens, offensis autem eius semper clausa reperitur. Non eos, qui perseuerauerunt vsque in finem, timere hortamur, inquit Ber-

Exodi. 14. 5.  
Luce 11. 26.  
Iob 40. 18.  
Greg. 33. mor. c. 6.  
Psal. 90. 7.  
Bern. ser. in Psal. qui habitant.  
Habac. 1. 16.  
Iob 40. n. 18.  
Psal. 33. 10.  
Eccle. 1. n. 27.

Act. 14. 27.

Luce 24. 26.

Apocal. 7. 14. 15.

Exod. 26. 31.

Ionn. 16. 21.

Exodi. 15. 1.

Iob 3. 18.

Gregor. 4. mor. c. 31.





Bern. ser.  
9. omniū  
Sanctorū.  
Ephes. 6.  
32.

nardus, quia scriptum est: iam non erit timor in finibus nostris. Illis potius dicebamus sanctis, quibus custodia multiplex necessaria est pro multitudine periculorum. Siquidem non est illis colluctatio aduersus carnem & sanguinem tantum, sed aduersus principatus quoque & potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritalia nequitiae, in caelestibus. ] Egent planè custodia, qui tam multipliciter non modo cominus, sed eminus appetunt: & ubi tot pugnae foris, non debent intrus deesse timores. ] Iustus ergo timendum est, quoniam nunquam illis in hac vita securitas à tentatione est. Locum etiam quietis & pacis, permittente Domino, aduersarius spinis & tribulis seminat, ne animus securè dormiat, sed tentationum punitionibus stimulatus, pauidus requiescat. Ideoque Dauid ait: Vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius. ] Nam in hac vita, quae infirmitas & imbecillitas quadam est, stratum, id est, quies in turbationem vertitur, dum etiam occulta & à negotiis libera, in quibus paulatim solemus, impulsu alicuius tentationis turbantur. Et experimur illud quod ait Iob: Increpat quoque per dolorem in lectulo, & omnia ossa eius marcescere facit: ] nam in loco quietis, & pacis tentationem sentimus, & ossa virtutum exiccari vento venti impugnationis pertimescimus. Ecce tortores licet non ita saui externo aspectu, ut illi qui corpora trucidabant, at multo magis importuni, quos hucusque tolerat Dominus, & vsque in finem saeculi tolerabis, ut iustus gloriae coronam fabricet. Quos animadvertens Leo Papa, elegantissimè, ut solet, ad pugnam cum illis incundam instigat. Qui putas, inquit, quiescisse persecutionem, & nullum tibi cum hostibus esse conflictum, intimum cordis tui scrutare secretum, & omnes recessus animae tuae diligens explorator ingredi, & vide si nulla te impugnat aduersitas, si nullus tyrannus vult in mentis tuae arcem dominari. Noli cum auaritia pacem firmare, & iniquorum quaestuum incrementa contemne. Superbiae concordiam nega, & magis time in gloriam suscipi, quam in humilitate calcari. Dissociare ab ira, ne dolore inflammet inuidia, cupido vindictae. Renuntia voluptati, auertere ab immunditia, pelle luxuriam, fuge iniquitatem, omitte falsitatem, & cum videris te multiplicem habere pugnam, tu quoque imitator martyrum, numerosam quare victoriam. ] Hos aduersarios saepe sentimus, & in pace corporis positi à bello mentis non cessamus, quia necesse est ad praemium victorum accipiendum, ut prius pugna & lucta probemur.

Sancti itaque omnes tentati sunt, & quia sancti, non victi, & quia non victi, corona donati. Quare tentationum victoria eos in caelum extulit, & in aeternae coronae possessionem inuexit. Nos igitur eandem ingrediamur viam, ut post adeptas gloriosas de hoste victorias, cum ipsis pariter coronemur. Vanus puerorum timor & mulierum pusillanimitas, qua statim fugiunt atque succumbunt, fortium coronam non obtinet, & praemia eorum, qui fortiter dimicant & tandem vicerunt, victus à diabolo, & impetu alicuius peccati prostratus non arripit, sed sempiternam sibi infamiam coemittit. Quomodo Apostoli exaltati sunt: Vincentes diabolum, idololatriam destruentes, fidem disseminantes. Quomodo martyres coronati? In fide perseverantes, & principes terrae ac eorum tormenta contemnentis. Quomodo pontifices & doctores laudati? Magna, immo incredibilia pro gloria Domini aggredientes, & humanam fragilitatem superantes. Quomodo confessores & anachoretæ sanctificati sunt? Superbiam iridentes, ambitionem conculcantes, & inter homines Ange-

A  
lorum more viuentes. Quomodo virgines coronam adeptae: Carnem domantes & saeculi delicias respicientes. Et nos more lepuculorum in fugam versi, & voce tantum hostis externi, & primo eius congressu calcati ad illorum gloriam peruenimus, & victorum fertis coronabimur? Quis tantam stultitiam non cum indignatione audiat, aut potius, quis talem proccacitatem audire sustineat? Dies saeculi à vesperi incipiunt, & in mane finiuntur: factumque est vesperè & mane dies vnus: ] quia vesperam tentationis à nobis victae, aurora coronae sequitur, & post pericula nobis serenitas demonstratur. Nisi praecesserit pugna, inquit Cyprianus, non potest esse victoria, cum fuerit in pugnae congressione victoria, tunc datur vincitibus & corona. Nam gubernator in tempestate dignoscitur, in acie miles probatur. Delicata iactatio est, cum periculum non est: conflictatio in aduersis, probatio est veritatis. Arbor, quae alta radice fundata est, ventis incumbentibus non mouetur: & nauis, quae forti compage solidata est, pulsatur fluctibus, nec foratur: & quando area fruges terit, ventos grana fortia & robusta contemunt, inanes paleae iatu portante rapiuntur. Sic & Apostolus Paulus, post naufragia, post flagella, post carnis & corporis multa & grauia tormenta, non vexari, sed emendari se dicit in aduersis, ut dum grauius affligitur, verius comprobetur. Datus est mihi, inquit, stimulus carnis meae, Angelus Satanæ, qui me colaphizet, ut non extollar: propter quod Dominum ter rogavi, ut diceret à me, & dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea, nam virtus in infirmitate perficitur. ] Quando ergo infirmitas, vel imbecillitas, & vastitas aliqua grassatur, tunc virtus nostra perficitur: tunc fides, si tentata perstiterit, coronatur; licet scriptum est: Vasa figuli probat fornax, & homines iustos tentatio tribulationis. ] Vide quantis, & quam apertis similibus Beatissimus hic pater, & sanctissimus martyr ostendat, tentationum sustentiam atque victoriam iter esse ad consequendam, arripendamque coronam! Omnia enim, tum natura genita, tum arte confecta primo laborant, postea quiescunt; principio contrariis resistunt, deinde vincunt; tandem gaudio victoriae perfruuntur: & idem in operibus gratiae ordo modusque seruat. Labora itaque ut in fine quiescas, resiste vitis, & impugnationibus diaboli, & omnium aduersariorum animae te constanter oppone, ut resistendo, & contrahendo victoriam obtineas, & ex victoria ad praemia victoribus destinata peruenias. Absurdum est enim, & planè ignominiosum inter laborantes ociari, inter perseverantes fugere, inter stantes occumbere, inter fidelitatem seruantes à Deo desiscere, & fidelem non esse, & cum laborantibus, perseverantibus, & stantibus, velle post turpem fugam, & infamem coram hostibus casum, ab agonothea coronari.

Hominem ad tentationum victoriam  
à Deo, Angelis, & Sanctis  
iuuari.

CAPVT VII.



N bellis visibilibus atque terrenis, multi victorum gloriam, & fortium praemia considerantes, victoriae desideris accendantur, sed propria imbecillitate pressi, & viribus aduersariorum externi, & aliorum auxilio destituti, ab eo, quod cupiebant, aggrediendo

desi

Psal. 49.  
n. 4.

Iob 33.  
n. 19.

Leo. ser.  
de Mahabai.

Gen. 1.5.

Cyprian.  
de mor.  
sali.

2. Cor. 12.  
n. 7.

Eccle. 27.  
6.